

บทที่ ๕

การศึกษา Concentration ของประเทศอื่น

การศึกษาค่า Concentration ในประเทศอื่นนั้น ไม่ได้มีวัตถุประสงค์ที่จะเปรียบเทียบกับประเทศไทยโดยตรง ทั้งนี้เนื่องจากการที่จะเปรียบเทียบค่าของ Concentration ในระหว่างประเทศให้ใกล้เคียงกัน ประเทศที่นำมาเปรียบเทียบกับกัน จำเป็นจะต้องมีลักษณะที่คล้ายคลึงกันบางประการจึงจะนำมาเปรียบเทียบกันได้ เช่น ในกรณีของประเทศไทย ก็อาจจะเปรียบเทียบกับประเทศมาเลเซีย สิงคโปร์ อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ เป็นต้น ซึ่งเป็นประเทศที่กำลังพัฒนาอุตสาหกรรมด้วยกันทั้งสิ้น แต่การศึกษาเปรียบเทียบเช่นนั้นไม่อาจที่จะทำได้ เนื่องจากมีข้อมูลไม่เพียงพอ และมีผู้ที่ได้ทำการศึกษาไว้น้อย ทั้งนี้อาจจะเนื่องจากปัญหาการผูกขาดของอุตสาหกรรมในประเทศเหล่านั้นไม่ใช่ปัญหาที่สำคัญมากก็เป็นได้ ซึ่งข้อสังเกตนี้ได้จากการวิเคราะห์โครงสร้างของอุตสาหกรรมในสองงของ Nicholas Owen (๑) ซึ่งพบว่า ในปี ๑๙๖๘ นั้น อุตสาหกรรมส่วนใหญ่มีลักษณะเป็น Unconcentrated Industries ทั้งสิ้น เนื่องมาจากอุตสาหกรรมส่วนใหญ่เป็นอุตสาหกรรมที่มีขนาดเล็กเป็นจำนวนมาก ดังจะเห็นได้จากตัวอย่างของตารางที่ ๕.๑

(๑) Nicholas Owen " Competition and Structural Change in Unconcentrated Industries ", The Journal of Industrial Economics, Vol xix, April 1971

ตารางที่ ๕.๑

ขนาดของอุตสาหกรรมแบ่งตามจำนวนคนงาน ปี ๑๙๖๘ ของฮ่องกง

อุตสาหกรรม	จำนวนสถานการ ธุรกิจ	% ของจำนวนบริษัทที่มีคนทำงาน น้อยกว่า ๕๐ คน
Wood and Cork	๓๙๕	๗๐.๕
Paper Products	๒๔๕	๖๕.๒
Machinery	๕๙๖	๗๒.๗
Furniture	๔๑๒	๖๕.๐
Miscellaneous	๖๔๗	๔๖.๓

ที่มา : ตารางที่ ๒ หน้า ๑๔๐ (๒)

แสดงให้เห็นว่า อุตสาหกรรมภายในฮ่องกงได้มีการแข่งขันกันอย่างมาก แต่ไม่มีปัญหาเกี่ยวกับอุตสาหกรรมมี Concentration ค่าเกินไป ทั้งนี้เนื่องจากสินค้าที่ผลิตไ้ขึ้นในโรงตั้งเป็นสินค้าออกไปจำหน่ายต่างประเทศเป็นส่วนใหญ่ ทั้งในยุโรปและสหรัฐอเมริกา ทำให้ขนาดของตลาดสินค้ากว้างขวางมาก ไม่เกิด Excess Capacity ขึ้นได้

นอกจากนี้สิ่งค้ไปร้ซึ่งแต่เดิมในปี ๑๙๕๘ นั้น สิ่งค้ไปร้ยังคงมีอุตสาหกรรมขนาดใหญ่เป็นจำนวนน้อย อุตสาหกรรมส่วนมากมีขนาดเล็ก และมีอยู่เป็นจำนวนมาก จึงจะเห็นได้จากตารางที่ ๕.๒

ตารางที่ ๕.๒

การกระจายของจำนวนคนทำงานตามขนาดของอุตสาหกรรมของสิงคโปร์ในปี ๑๙๕๕

	จำนวน สถานการธุรกิจ	จำนวนคนทำงาน (%)
๕๐๐ +	๔	๗.๐
๒๐๐ - ๔๙๙	๒๕	๒๐.๔
๑๐๐ - ๑๙๙	๓๙	๑๔.๘
๕๐ - ๙๙	๗๖	๑๔.๘
๓๐ - ๔๙	๘๓	๘.๖
๒๐ - ๒๙	๑๑๐	๖.๘
๑๐ - ๑๙	๓๑๔	๑๑.๕
น้อยกว่า ๑๐	<u>๑,๗๕๐</u>	<u>๑๕.๘</u>
	รวม <u>๒,๔๐๑</u>	<u>๑๐๐.๐</u>

ที่มา : ตารางที่ XXI หน้า ๑๐๓ (๔)

ในปี ๑๙๕๕ นั้น ยังคงเป็นระยะที่สิงคโปร์เริ่มมีการพัฒนาอุตสาหกรรม ทั้งนี้ อุตสาหกรรมส่วนใหญ่ยังเป็นอุตสาหกรรมขนาดเล็ก และมีอยู่เป็นจำนวนมาก แต่จากในปี ๑๙๗๑ นั้น จากการสำรวจและศึกษาของส่วนวิจัยเศรษฐกิจธนาคารเวสต์แมนฮัทตัน (๑) ปรากฏว่า ประเทศสิงคโปร์มีรายได้ประชาชาติต่อหัวสูงสุดระหว่างประเทศกำลังพัฒนาในเอเชียด้วยกัน และสูงสุดเป็นที่สองรองจากญี่ปุ่น ทั้งนี้เนื่องจากสิงคโปร์ได้ประสบผล

(๑) วารสารเศรษฐกิจ ของส่วนวิจัยเศรษฐกิจ ธนาคารกรุงเทพจำกัด ปีที่ ๓ ฉบับที่ ๔

(๒) J.J Puthuchrory, Ownership and Control of the Malayan Economy, Eastern University Press Ltd, Singapore, 1960

สำเร็จในการลงทุนทางด้านการผลิตสินค้าทางอุตสาหกรรม และการผลิตทางอุตสาหกรรม เพื่อการส่งออก ดังนั้นจึงเป็นที่คาดได้ว่าในระยะหลังนี้สิ่งโปรจะของมีอุตสาหกรรมขนาดใหญ่เพิ่มมากขึ้น และค่าของ Concentration ก็ควรที่จะสูงขึ้นด้วย ซึ่งเป็นประเทศที่น่าจะศึกษาถึงลักษณะของ Concentration เป็นตัวอย่างอย่างยิ่ง แต่ไม่อาจหาข้อมูลเกี่ยวกับ Concentration ของประเทศสิงคโปร์ได้ ในประเทศที่กำลังพัฒนาเศรษฐกิจ เพื่อที่จะเปลี่ยนโครงสร้างจากทางคานเกษตรไปเป็นอุตสาหกรรมด้วยกันนั้น สามารถที่จะศึกษาตัวอย่างของ Concentration ได้เพียงประเทศเดียวคือ อินเดีย และเป็นการศึกษาถึงค่า Concentration ในปี ๑๙๖๐ ซึ่งในปัจจุบันค่าของ Concentration ก็ควรที่จะเปลี่ยนไปแล้ว

Concentration ของประเทศกำลังพัฒนาอุตสาหกรรม

โดยจะได้ศึกษาถึงประเทศอินเดียเป็นตัวอย่าง โดยเหตุที่อินเดียก็ยังยังเป็นประเทศค่อยพัฒนาเช่นเดียวกับประเทศไทย และได้เปลี่ยนโครงสร้างจากทางคานเกษตรกรรมไปเป็นอุตสาหกรรม เมื่อเริ่มต้นพัฒนานั้น อุตสาหกรรมของอินเดียยังคงมีความสำคัญน้อยเมื่อเปรียบเทียบกับทางคานเกษตรกรรม โดยพิจารณาจากทางคานจำนวนคนงาน คือ ประเทศอินเดียมีจำนวนคนทำงานในสาขาอุตสาหกรรมเพียง ๕.๐% เมื่อเทียบกับจำนวนคนทำงานในสาขาเกษตรกรรมถึง ๗๒% ในปี ๑๙๕๐^(๕) เช่นเดียวกับประเทศไทยในปัจจุบัน ยังคงมีคนทำงานในสาขาอุตสาหกรรมเพียง ๕.๙% ส่วนสาขาเกษตรกรรมมีถึง ๗๕% ในปี ๑๙๗๑ และทั้งอินเดียและไทยก็ได้ให้ความสำคัญเพิ่มขึ้นแก่สาขาอุตสาหกรรมเป็นอย่างมาก แต่สาขาอุตสาหกรรมของอินเดียนั้นได้ก้าวหน้าไปกว่าไทยมาก ทั้งนี้เนื่องจากมีขอบเขตของตลาดที่กว้างขวางมากกว่า และอินเดียขาดเงินตราต่างประเทศที่จะดึงสินค้าเข้าจาก

(๕)

Ibid., p. 2

(๖) ตารางที่ ๑.๒ ในบทที่ ๑

ต่างประเทศได้ นอกจากนี้ลักษณะการพัฒนาอุตสาหกรรมของอินเดีย ยังคงค้างคั้งกับประเทศไทย คือ อุตสาหกรรมมีลักษณะที่เป็น dual economy โดยมีอุตสาหกรรมแบบดั้งเดิม หรืออุตสาหกรรมในครัวเรือนกับอุตสาหกรรมสมัยใหม่ ซึ่งต้องใช้ Technology แบบใหม่เขาช่วยในการผลิตเป็นอย่างมากเช่นเดียวกัน ดังนั้นจะได้ศึกษา Concentration ของอุตสาหกรรมในอินเดีย เพื่อเป็นตัวอย่างอันหนึ่ง ดังตารางที่ ๕.๓

ตารางที่ ๕.๓

Concentration ของอุตสาหกรรมในอินเดียในปี ๑๙๖๐ - ๑๙๖๑

อุตสาหกรรม	Concentration			
	1 Lgst	2 Lgst	3 Lgst	4 Lgst
อูมิเนียม	๘๗	๑๐๐	-	-
รถยนต์นั่ง	๘๗	๘๓	๘๕	๑๐๐
เครื่องจักรรถไฟ	-	๑๐๐	-	-
พิมพ์ดีด	๓๓	-	๘๗	๑๐๐
ทองแดง	๑๐๐	-	-	-
กระดาษและกระดาษแข็ง	๒๕	-	๕๖	๘๕
กระป๋องตีบุก	๒๐	-	-	-
ไม้ซีก	๖๐	-	-	-
ท่อเรือ	๑๐๐	-	-	-
รถแทรกเตอร์	-	-	๑๐๐	-
เครื่องมือต่าง ๆ	๘๐	๖๕	-	-
เหล็ก	๘๐	๘๐	-	๑๐๐
แปงและอาหารจากแปง	๕	-	๑๖	-

ตารางที่ ๕.๑ (ต่อ)

Concentration ของอุตสาหกรรมในอินเดียในปี ๑๙๖๐ - ๑๙๖๑

อุตสาหกรรม	Concentration			
	1 Lgst	2 Lgst	3 Lgst	4 Lgst
น้ำมันปิโตรเลียม	๔๕	-	๘๒	๑๐๐
เครื่องจักรทอผ้า	๒๓	-	๕๐	๙๑
ซีเมนต์	๔๒	-	๕๙	๙๙

ที่มา : ตารางที่ ๔ - ๙ หน้า ๑๐๘ (๗)

จากการพิจารณาตัวอย่างอุตสาหกรรมทั้งหมด ๑๖ อุตสาหกรรม จะเห็นได้ว่า อุตสาหกรรมส่วนใหญ่มี Concentration สูงทั้งสิ้น และค่า Concentration สูงที่สุดคือ ๑๐๐% (4 Lgst) เป็นส่วนใหญ่ อุตสาหกรรมที่มี Concentration ต่ำที่สุดจากตัวอย่าง คืออุตสาหกรรมแปง และอาหารจากแปงมี Concentration ๑๒% (3 Lgst) ซึ่งเป็นอุตสาหกรรมดั้งเดิมเช่นกัน ปัจจัยสำคัญที่สุดที่ส่งเสริมให้อุตสาหกรรมส่วนใหญ่ของอินเดียมี Concentration สูงก็คือ นโยบายของรัฐบาล รัฐบาลมีนโยบายที่จะเปลี่ยนโครงสร้างทางเศรษฐกิจให้เป็นอุตสาหกรรมแทนเกษตรกรรม และการที่จะให้การพัฒนาอุตสาหกรรมเริ่มจากทางภาคเอกชนเป็นสิ่งที่ทำได้ยาก เนื่องจากประชาชนส่วนใหญ่ในอินเดียยากจน และมีรายได้น้อย ดังนั้นรัฐบาลจึงต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาอุตสาหกรรมเสียเองโดยการจัดตั้งอุตสาหกรรมขึ้น ดังนั้นอุตสาหกรรมส่วนใหญ่จึงถูกควบคุมโดยรัฐบาล ดังจะเห็นได้จากตารางที่ ๕.๔

(๗)

Ibid., p. 52

ตารางที่ ๕.๔

เปอร์เซ็นต์ของอุตสาหกรรมที่ถูกควบคุมโดยรัฐบาลในประเทศอินเดีย

อุตสาหกรรม	Concentration (%ของมูลค่าขาย)	% ของอุตสาหกรรมที่รัฐบาล เป็นผู้ดำเนินการ
ประกอบเครื่องจักร	๑๐๐%(๒ Lgst)	๗๕
เหล็ก	๑๐๐%(๖ Lgst)	๔๐
ท่อเรือ	๑๐๐%(๑ Lgst)	๑๐๐
น้ำมันปิโตรเลียม	๑๐๐%(๔ Lgst)	๓๔
เครื่องมือต่าง ๆ	๖๕%(๒ Lgst)	๒๕

ที่มา : ตารางที่ ๔ - ๗ หน้า ๑๑๐

ดังนั้น อุตสาหกรรมสำคัญ ๆ ในอินเดียส่วนใหญ่จึงมี Concentration สูงทั้งสิ้น ถ้าเป็นอุตสาหกรรมสมัยใหม่ แต่รัฐบาลก็ได้มีนโยบายที่จะโอนกิจการอุตสาหกรรมที่รัฐเป็นผู้ดำเนินการให้เป็นของเอกชนต่อไป และสนับสนุนให้เอกชนเข้ามามีส่วนในการผลิตเพิ่มมากขึ้น ไม่มีการกีดกันการเข้ามาแข่งขันของเอกชนแต่อย่างไรในอนาคต^(๘) ดังนั้นจึงเป็นที่คาดว่า Concentration ของอินเดียในช่วงระยะเวลาต่อไปคงจะมี Concentration ส่วนใหญ่ลดต่ำลงบ้าง ผลจากการที่อุตสาหกรรมมี Concentration สูงในอินเดียนี้ แตกต่างจากในประเทศไทย ทั้งนี้เพราะว่ากิจการส่วนใหญ่ที่รัฐบาลเข้าไปมีส่วนในการผลิต รัฐบาลคงไม่มีนโยบายที่จะขายสินค้าในราคาแพงหรือซื้อขึ้นราคาแน่นอน ดังนั้นการที่อุตสาหกรรมมีการผูกขาดมาก หรือมี Concentration สูงนี้อาจกล่าวได้ว่าก่อให้เกิดผลดี คือเป็นการประหยัคทรัพยากรของชาติได้

(๘) การศึกษา Concentration ของอินเดียโดย Joe S. Bain

ความสัมพันธ์ของ Concentration ที่มีต่อปัจจัยอื่นในทางเศรษฐกิจของ
 อินเดีย นั้น ปัจจัยอื่นที่สำคัญที่สุดคงจะเป็นอัตราค่าไร ซึ่งความสัมพันธ์นี้ Vinod
 K Gupta^(๘) ได้ศึกษาถึงความสัมพันธ์ของ Concentration และอัตราค่าไรโดย
 เฉลี่ยโดยไขว้หมวด ดังตารางที่ ๕.๕

ตารางที่ ๕.๕

อัตราค่าไรโดยเฉลี่ย และ Concentration ของอุตสาหกรรมในอินเดียในปี ๑๙๕๘

อุตสาหกรรม	Concentration (4 Lgst)	อัตราค่าไรโดยเฉลี่ย (%)
ตะเกียงไฟฟ้า	๗๘	๑๖
สบู่	๗๑	๒๗
เหล็ก	๖๘	๓๑
ประกอบรถจักรยาน	๕๒	๒๑
สีทาบ้านและน้ำมันผสมสี	๔๓	๓๔
พัคคอม	๗๓	๑๓
ท่อขนนัสตรา	๕๑	๒๒
น้ำมันพืช	๒๘	๑๐
จักรเย็บผ้า	๘๘	๑๕

(๘) Vinod K Gupta, " Cost Function, Concentration and
 Barriers to Entry in 29 Manufacturing Industries, Journal of
 Industrial Economics, Vol XX, Nov. 1968

ตารางที่ ๕.๕ (ต่อ)

อัตราค่าไรโดยเฉลี่ย และ Concentration ของอุตสาหกรรมในอินเดียในปี ๑๙๕๘

อุตสาหกรรม	Concentration (4 Lgst)	อัตราค่าไรโดยเฉลี่ย (%)
ไม้ซีก	๘๐	๑๗
กระดาษ และกระดาษแข็ง	๓๖	๒๔
เก็บถนอมผลไม้	๓๕	๑๘
ซีเมนต์	๓๓	๑๘
ซีรามิก	๓๒	๒๒
ขนมปัง	๓๒	๒๖
เคมี	๒๑	๑๕
แก้ว และผลิตภัณฑ์จากแก้ว	๑๗	๑๕
ผ้าฝ้าย	๘	๑๐
น้ำตาล	๖	๑๑

ที่มา : การวิเคราะห์ Concentration ของอินเดียโดย Gupta (๑๐)

จากข้อมูลดังกล่าวแล้วนำมาวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ของ Concentration ที่มีผลต่ออัตราค่าไร โดยเฉลี่ยได้พบว่า มีความสัมพันธ์ในทางเดียวกันคือ ค่า Concentration สูง อัตราค่าไรที่ไ้รับก็จะสูงด้วย หรือถ้า Concentration ต่ำอัตราค่าไรที่ไ้รับก็จะต่ำด้วย แสดงว่าโอกาสที่อุตสาหกรรมที่มี Concentration สูงจะไ้รับค่าไรในอัตราที่สูงกว่า Concentration มีอยู่มาก ซึ่งเป็นเช่นเดียวกับ

(๑๐) Ibid., p. 86

ประเทศไทย แต่เนื่องจากอุตสาหกรรมในอินเดียส่วนใหญ่มีลักษณะเป็นวิสาหกิจ
 ดังนั้นกำไรส่วนใหญ่จึงเป็นของรัฐบาล แต่การวิเคราะห์ทั้งสองกรณีมีข้อบกพร่อง
 คือ ข้อมูลของอัตรากำไรที่นำมาพิจารณานั้นเป็นเพียงปีเดียว ซึ่งกำไรที่กำไรเป็น
 เพียงอัตรากำไรในระยะสั้น การศึกษาเรื่อง Concentration และอัตรากำไรนี้
 ควรจะเป็นการศึกษาในระยะยาวมากกว่า และพิจารณาอยู่ในช่วงภาวะเศรษฐกิจต่าง ๆ
 กัน ทั้งนี้เพราะว่ากำไรที่บริษัทจะได้รับในแต่ละปีนั้น มีปัจจัยที่มีอิทธิพลเกี่ยวของหลาย
 ประการ นอกเหนือจาก Concentration เช่น ในระยะที่ภาวะเศรษฐกิจเฟื่องฟู
 อุปสงค์ของสินค้าเพิ่มขึ้นอย่างมาก กำไรที่กำไรก็จะอยู่ในอัตรารสูง แต่เมื่อพ้นจากระยะ
 นี้แล้วถึงแม้ว่าค่าของ Concentration จะยังคงสูงอยู่ แต่อัตรากำไรที่กำไรอาจจะ
 ตกลงลง ซึ่งในระยะยาวแล้วอัตรากำไรนี้อาจจะเท่ากับกำไรปกติก็เป็นได้ ปัญหา
 นี้จึงเป็นข้อบกพร่องอีกประการหนึ่งของการวิเคราะห์ข้อนี้ นอกเหนือจากข้อนี้คือ
 อัตรากำไรที่ไม่ถูกต้องอย่างแท้จริง

สรุปได้ว่า ในประเทศที่กำลังมีการพัฒนาอุตสาหกรรม เช่น ประเทศไทยและ
 อินเดีย ค่าของ Concentration ของอุตสาหกรรมสำคัญ ๆ ที่เป็นอุตสาหกรรมสมัย
 ใหม่นี้ โดยส่วนใหญ่แล้วจะสูง ส่วนอุตสาหกรรมที่มี Concentration ต่ำมีอยู่เป็น
 จำนวนน้อยและเป็นอุตสาหกรรมแบบดั้งเดิม เช่น อุตสาหกรรมทอผ้า ปั่นค้าย อุตสาห-
 กรรมน้ำตาล เป็นต้น และปัจจัยที่สำคัญที่ทำให้อุตสาหกรรมมี Concentration สูง
 ก็คือ นโยบายของรัฐบาล โดยเฉพาะอินเดียที่รัฐบาลได้เข้าไปดำเนินการประกอบกิจ
 การอุตสาหกรรมเป็นส่วนใหญ่ ในประเทศไทยนั้นรัฐบาลเข้าไปดำเนินการในบางอุตสาหกรรม
 เท่านั้น ซึ่งนับว่าไม่มากเท่าของอินเดีย และในปัจจุบันรัฐบาลก็ไม่มียุทธศาสตร์ที่จะ
 เข้าไปประกอบกิจการอุตสาหกรรมแข่งขันกับเอกชน รัฐบาลเพียงแต่นับสนุนและช่วย
 เหลือเอกชนในการดำเนินการอุตสาหกรรม ผลที่เกิดจากการที่อุตสาหกรรมมี
 Concentration สูงในประเทศไทยก็คือ ราคาสินค้าได้เพิ่มสูงขึ้น ส่วนของอินเดียนั้น
 เนื่องจากรัฐบาลเป็นผู้ประกอบกิจการอุตสาหกรรมด้วย ซึ่งคงไม่มีนโยบายที่จะขึ้นราคา

สินค้ามากขึ้นไป และจากการวิเคราะห์ต่อไปได้พบว่า อุตสาหกรรมที่มี Concentration สูงนี้มีโอกาสที่จะได้รับกำไรสูง ดังนั้นเมื่ออุตสาหกรรมส่วนใหญ่มี Concentration สูง ส่วนใหญ่แล้วก็ควรจะได้รับกำไรในอัตราที่สูง ซึ่งก่อให้เกิดปัญหาที่ติดตามมากก็คือ ความแตกต่างของการกระจายรายได้

สำหรับการศึกษาการเปลี่ยนแปลงของ Concentration นั้นไม่มีข้อมูลพอที่จะศึกษาได้ แต่โคคาเคเนวาคาของ Concentration จะต้องเปลี่ยนไปอย่างแน่นอน เนื่องจากจำนวนผู้ผลิตโคทิวมากขึ้นและสำหรับอินเดียนั้น ในปัจจุบันก็มีความเจริญก้าวหน้าทางอุตสาหกรรมเป็นอย่างมาก จึงเป็นที่เชื่อได้ว่าค่าของ Concentration จะเปลี่ยนไป ซึ่งการเปลี่ยนแปลงนี้จะไปในลักษณะใดนั้น อาจศึกษาได้จากประสบการณ์ของประเทศพัฒนาแล้ว อันเป็นลักษณะหนึ่งที่ Concentration อาจจะเป็นไปได้ เมื่อประเทศได้มีการพัฒนาอุตสาหกรรมเพิ่มมากขึ้น

Concentration ของประเทศอุตสาหกรรม

ประเทศอุตสาหกรรมในที่นี้ พิจารณาจากจำนวนคนทำงานในสาขาอุตสาหกรรม เช่น ประเทศอังกฤษ สหรัฐอเมริกา เป็นต้น มีจำนวนคนทำงานในสาขาอุตสาหกรรมมากกว่าสาขาอื่น ๆ ดังจะเห็นได้จากตามร่างที่ ๕.๖

ตารางที่ ๕.๖

จำนวนคนทำงานในสาขาต่าง ๆ ของประเทศอังกฤษ และสหรัฐอเมริกา ปี ๑๙๕๐

สาขา	% ของจำนวนคนทำงาน	
	<u>สหรัฐอเมริกา</u>	<u>อังกฤษ</u>
อุตสาหกรรม	๒๖.๑	๔๐.๑
เกษตรกรรม	๑๒.๕	๒๑.๕
บริการ	๒๒.๓	๒๑.๕

ตารางที่ ๕.๖ (ต่อ)

จำนวนคนทำงานในสาขาต่าง ๆ ของประเทศอังกฤษ และสหรัฐอเมริกา ปี ๑๙๕๐

สาขา	% ของจำนวนคนทำงาน	
	สหรัฐอเมริกา	อังกฤษ
การก	๒๒.๐	๗.๔
การก่อสร้าง	๖.๑	๖.๕
การคมนาคมและขนส่ง	๖.๕	๑๔.๓
สาธารณูปโภค	๑.๔	๑.๖
เหมืองแร่	๑.๖	๓.๗
ประเภทอื่น ๆ	๑.๕	-
รวม	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐

ที่มา : ตารางที่ ๒ - ๓ หน้า ๑๖ (๑๑)

จากตารางที่ ๕.๖ จะเห็นได้ว่า ประเทศทั้งสองนั้นจำนวนคนทำงานในสาขาอุตสาหกรรมมีมากกว่าสาขาอื่น ๆ ซึ่งตัวเลขนี้เป็นตัวเลขในปี ๑๙๕๐ ถ้าในปัจจุบันคงเพิ่มมากขึ้นกว่านี้ ดังนั้นจะได้ศึกษาคู่ลักษณะ Concentration ของประเทศอุตสาหกรรมโดยศึกษาจากประเทศอังกฤษ และสหรัฐอเมริกาเป็นตัวอย่าง

Concentration ในประเทศอังกฤษนั้นศึกษาได้จากกรณีวิเคราะห์โครงสร้างของอุตสาหกรรมของ Evely & Little ซึ่งได้เลือกตัวอย่างอุตสาหกรรมทั้งหมดจำนวน ๒๒๐ อุตสาหกรรมในปี ๑๙๕๑ และได้แยกประเภทของอุตสาหกรรมตามค่า Concentration ดังในตารางที่ ๕.๗

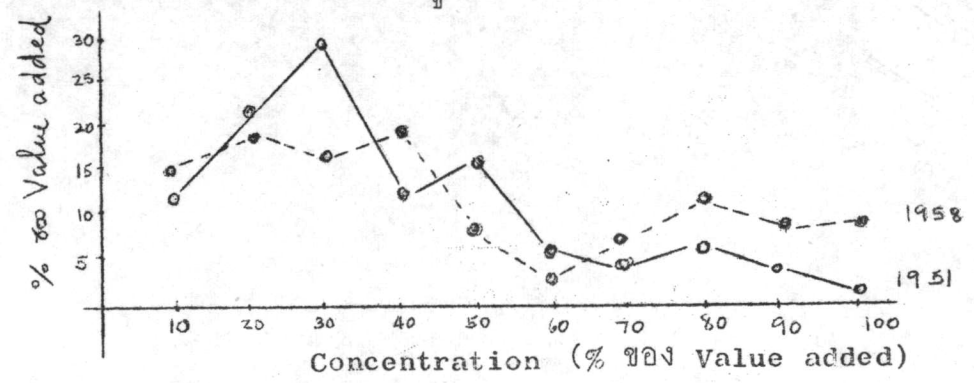
ตารางที่ ๕.๗

ประเภทของอุตสาหกรรมแบ่งตามค่า Concentration ในปี ๑๙๕๑

Concentration	สถานการ		จำนวนคนทำงาน	
	ธุรกิจ	(%)	('๐๐๐)	(%)
สูง (๖๗% และมากกว่า)	๕๐	๒๓	๖๓๖	๑๐
กลาง (๓๔-๖๖%)	๖๘	๓๑	๑,๕๔๕	๒๔
ต่ำ (๓๓% และน้อยกว่า)	๑๐๑	๔๖	๔,๑๘๘	๖๖
รวม	๒๒๐	๑๐๐	๖,๓๖๙	๑๐๐

ที่มา : การหา Concentration ของอุตสาหกรรมในประเทศอังกฤษ Evely & Little (๑๒)

จากตารางที่ ๕.๗ จะเห็นได้ว่า อุตสาหกรรมส่วนใหญ่ถึง ๔๖% จากจำนวน อุตสาหกรรมทั้งหมด ๒๒๐ อุตสาหกรรม มีค่า Concentration ต่ำ อุตสาหกรรมที่มี ค่า Concentration สูงมีเพียง ๒๓% ในปี ๑๙๕๑ และ William G. Shepherd (๑๓) ได้ศึกษาถึงการเปลี่ยนแปลงของ Concentration จากปี ๑๙๕๑ ถึง ๑๙๕๘ ซึ่งการเปลี่ยนแปลงนี้สามารถแสดงได้โดยรูปที่ ๑

(๑๒) Ibid., p. 27

(๑๓) William G. Shepherd "Change in British Industrial Concentration 1951 - 1958" Oxford Economic Papers, Vol 18, March 1966

ในรูปที่ ๑ นี้จะเห็นได้ว่า อุตสาหกรรมส่วนใหญ่ของประเทศอังกฤษนั้นมีค่า Concentration ต่ำ ในปี ๑๙๕๑ และในปี ๑๙๕๔ นั้น ค่าของ Concentration ได้เปลี่ยนไปในลักษณะที่อุตสาหกรรมที่มี Concentration ต่ำได้ลดลง และอุตสาหกรรมที่มี Concentration สูงเพิ่มขึ้น แต่ลักษณะโดยส่วนใหญ่แล้วยังคงเดิมคือ อุตสาหกรรมส่วนมากยังคงมีค่า Concentration ต่ำ ทั้งนี้เนื่องจากเป็นอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ด้วยกันทั้งสิ้น การแข่งขันกันจึงมีอย่างมาก การที่ Concentration สูงมีมากขึ้นนั้นเป็นเพราะว่าตลาดของสินค้าของอังกฤษแคบลงเกิด Excess Capacity ทำให้เกิดการรวมตัวกันขึ้น Concentration สูงขึ้น

ส่วน Concentration ของสหรัฐอเมริกา ซึ่งนำมาจากการวิเคราะห์ของ Ralph L. Nelson ซึ่งได้หาค่า Concentration ของสหรัฐอเมริกาและได้แบ่งประเภทของ Concentration ออกได้ดังตารางที่ ๕.๔

ตารางที่ ๕.๔

อุตสาหกรรมจำแนกตามค่า Concentration ในสหรัฐอเมริกา ปี ๑๙๕๔

<u>Concentration</u> <u>(4 Lgst)</u>	<u>% ของอุตสาหกรรม</u>
๐-๑๔	๑๔.๓
๒๐-๒๔	๑๔.๘
๓๐-๓๔	๑๕.๔
๔๐-๔๔	๑๕.๐
๕๐-๕๔	๑๒.๓
๖๐-๖๔	๑๐.๒
๗๐-๗๔	๗.๑
๘๐-๑๐๐	<u>๑๐.๐</u>
	<u>๑๐๐.๐</u>

ที่มา : การวิเคราะห์ Concentration ของ Ralph L. Nelson^(๑๔)

ในจำนวนอุตสาหกรรมทั้งหมด ๑๐๒๓ อุตสาหกรรม ในปี ๑๙๕๔ มีอุตสาหกรรมที่มี Concentration สูงกว่า ๘๐% เพียง ๑๐% คือ ๑๐๒ อุตสาหกรรม อุตสาหกรรมส่วนใหญ่เป็นอุตสาหกรรมที่มี Concentration ต่ำทั้งสิ้น และในตารางที่ ๕.๕ แสดงให้เห็นถึงค่าของ Concentration ในอุตสาหกรรมที่สำคัญ ๆ ของสหรัฐอเมริกาในปี ๑๙๕๔ เช่นกัน

ตารางที่ ๕.๕

Concentration ของอุตสาหกรรมที่สำคัญในสหรัฐอเมริกา

	<u>Concentration (4 Lgst)</u>
Primary aluminum	99
Passenger cars	98
Cigarettes	82
Synthetic fibers	79
Tires and inner tubes	78
Tractors	67
Aircraft	55
Copper rolling and drawing	52
Electric motors	48
Plastic materials	45
Flour and meal	38
Petroleum refining	32
Canned fruits and vegetables	28

(๑๔) Ibid., p.

ตารางที่ ๕.๕ (ต่อ)

Concentration ของอุตสาหกรรมที่สำคัญในสหรัฐอเมริกา

	Concentration (4 Lgst)
Beer and ale	27
Paper and paper board	19
Newspapers	19
Machine tools	18
Cotton broad - woven fabrics	17
Commercial printing	9
Sawmills and planing mills	6
Dresses	5
Women's suits, coats, and skirts	3

ที่มา : ตารางที่ ๑ หน้า ๓๑ (๑๕)

การศึกษาการเปลี่ยนแปลงของ Concentration ดังตารางที่ ๕.๑๐

ตารางที่ ๕.๑๐

Concentration โดยเฉลี่ยของอุตสาหกรรมในปี ๑๙๔๗, ๑๙๕๔, ๑๙๕๕, ๑๙๕๖

	<u>Concentration</u> โดยเฉลี่ยของทั้งประเทศ
๑๙๔๗	๔๙.๒๒
๑๙๕๔	๔๙.๑๔
๑๙๕๕	๔๙.๒๕
๑๙๕๖	๔๙.๓๒

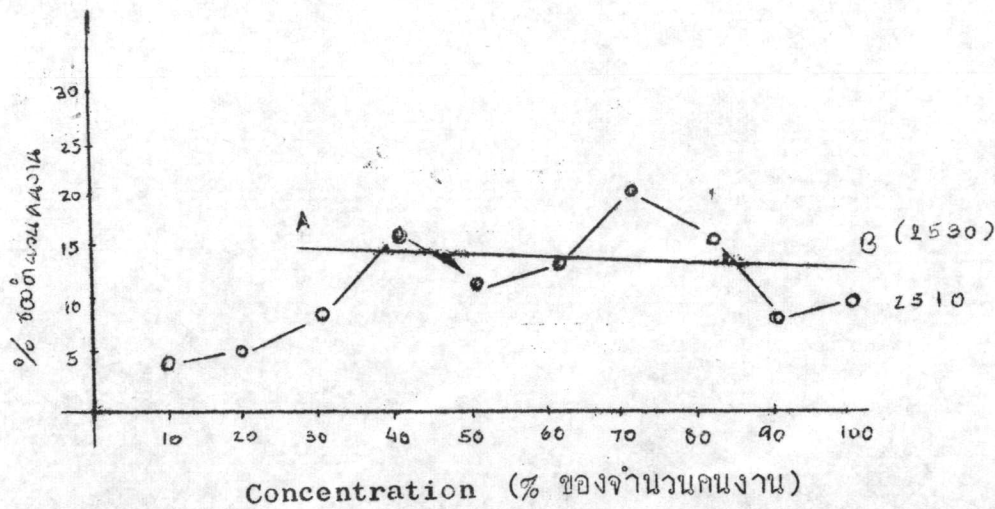
ที่มา : ตารางที่ ๕.๑ ในหน้า ๘๑ (๑๖)

แสดงให้เห็นว่า การเปลี่ยนแปลงค่าของ Concentration ในสหรัฐอเมริกา นั้นน้อยมากหรืออาจกล่าวได้ว่า ค่าของ Concentration ในช่วงระยะเวลาต่าง ๆ นั้น ค่อนข้างคงที่ซึ่งนำไปสู่ข้อสรุปที่ว่า อุตสาหกรรมส่วนใหญ่มี Concentration ต่ำ

จากการวิเคราะห์ค่าของ Concentration ในประเทศอุตสาหกรรมแล้ว ได้พบว่าโดยส่วนใหญ่แล้วอุตสาหกรรมจะมีค่า Concentration ต่ำ อุตสาหกรรมที่มี Concentration สูงมีอยู่เพียงส่วนน้อย ถึงแม้ว่าในช่วงระยะเวลาต่อไปจะได้มีการเปลี่ยนแปลงในค่าของ Concentration ไปบ้าง แต่ค่าค่าโดยลักษณะส่วนใหญ่แล้ว จะยังคงเป็นเช่นเดิม ดังนั้นถ้าจะนำเอาข้อสรุปอันนี้มาทำการพยากรณ์ลักษณะของ Concentration ของอุตสาหกรรมในประเทศไทยในอนาคตก็เป็นวิธีหนึ่งที่สามารถทำได้ จากตัวอย่างเดิมในจำนวนอุตสาหกรรมที่นำมาหาค่า Concentration ทั้งหมด ๗๕ อุตสาหกรรม และพบว่าอุตสาหกรรมส่วนใหญ่มี Concentration สูงถึง ๕๑% ในปี ๒๕๑๐ จากตารางการคำนวณในบทที่ ๓ สามารถเขียนรูปได้ ดังรูปที่ ๒

(๑๖)

Ibid., p. 10

ในปี ๒๕๑๐ นั้น อุตสาหกรรมส่วนใหญ่ยังคงมี Concentration สูง แต่จากแผนพัฒนาการเศรษฐกิจแห่งชาติแผนที่ ๓ นี้ ได้แสดงให้เห็นถึงการพยายามส่งเสริมอุตสาหกรรมเพิ่มขึ้นอย่างมาก ดังนั้นถ้าในระยะต่อไปประเทศไทยยังคงให้ความสำคัญแก่สาขาอุตสาหกรรมใดเช่นในปัจจุบัน จำนวนผลิตภัณฑ์ในอุตสาหกรรมต่าง ๆ จะทวีมากขึ้น และค่าของ Concentration จะลดต่ำลงได้ซึ่งคาดคะเนขึ้นโดยอาศัยการศึกษาถึงประเทศอุตสาหกรรม ดังนั้นลักษณะของ Concentration อาจจะเป็นไปในทำนองเส้น AB ในอีกราว ๒๐-๓๐ ปีในอนาคต เมื่อจำนวนคนทำงานในสาขาอุตสาหกรรมเพิ่มขึ้นราว ๓๐-๔๐% แต่ก็ไม่จำเป็นเสมอไปว่าการเปลี่ยนแปลงของ Concentration จะเป็นไปในลักษณะดังกล่าว ทั้งนี้ก็เพราะว่าการพัฒนาของประเทศไทยนั้นไม่จำเป็นที่จะต้องมีความคล้ายคลึงกับประเทศอุตสาหกรรม ลักษณะของ Concentration อาจะยังคงอยู่ในรูปเดิม คืออุตสาหกรรมมี Concentration สูงเป็นส่วนใหญ่ เพื่อที่จะได้ช่วยให้สาขาอุตสาหกรรมเจริญไปได้อย่างรวดเร็ว ซึ่งตรงกับเป้าหมายของการเร่งรัดพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศมากกว่า แต่ขอบกพร่องที่สำคัญที่สุดก็คือ ไม่อาจศึกษาถึงการเปลี่ยนแปลงของ Concentration ในประเทศไทยได้ จึงไม่อาจที่จะทราบแนวโน้มของการเปลี่ยนแปลงได้อย่างแท้จริง